

Librăria LEPAGE KÖNYVKERESKEDÉS
 BUCHHANDLUNG
 Secția de vânzare în rate - Részletosztály Cluj, Str. Matia 1

500-585 11p. Lepage, Cluj.

Valoare de _____ lei. Hamburg—(Utánvét): _____ lei _____ b.

_____ lei _____ b.

On. Biblioteca Universitatii

Cluj

Cărți literare
50% reducere

Neophita : Friss életet kell vinni a páholyok munkájába.

Lennhof—Pornei t.: A symbolumok.

Beszámoló a M. L. N. R. szövetség tanácsi üléséről.

Hírek a nagyvilágból.

Neophit : Die Arbeit der Logen braucht frische Kraft.

Br.: Lennhof—Pornei : Die Symbole.

Die Federalsratsitzung der M. L. N. R.

Nachrichten.

MUNKANAPTÁR

A Romániai Nemzeti Nagypáholy Jánosrendi Szövetségének védelme alatt dolgozó t. és t. páholyok munkarendje

Unio

Cluj—Kolozsvár keletén. Helyiség. Str. Baba Novac 3 — Munkanapjai: Minden hó első és harmadik szerdáján este 8 órákor. Páros szerdákön értekezlet — Profáncim: Zipszer Alajos str. Baba Novac 3.

Aurora

Braşov—Brassó keletén. Helyisége: Str. Principele Carol 9. — Munkanapjai: Minden második hétfő este 9 órákor. Közbeeső hétfőn értekezlet — Profáncim: Dr. Fischer Gyula orvos, str. Reg. Carol 69.

Traian

Braşov—Brassó keletén. Helyisége: s. r. Principele Carol 9. — Munkanapjai: Minden szerdán este 8 órákor. — Profáncim: dr. Ioan Hozan Str. Reg. Carol No. 56.

Zu den drei Säulen

Braşov—Brassó keletén. Helyisége: Strada Noua 27. — Munkanapjai: Minden kedden este 8 órákor. Profán címe: Ludovic Ser vacius, ny. subprefect, Braşov.

Concordia

Arad keletén. Helyisége: Bulv. Gen. Dragalina 30. — Munkanapjai: Minden pénteken este fél 9 órákor — Profán címe: Dr. Szöllőssi Zsigmond ügyvéd, Arad, Str. Regina Maria 3.

Bethlen Gábor

Târgu-Mureş—Marosvásárhely keletén. Helyisége: Str. Ştefan cel Mare 83. — Munka-

napjai: Minden hó első és harmadik hétfőjén este 8 órákor. — Profáncim: Dr. Péterfi István orvos, Piaţa Reg. Ferdinand 32.

Bihar

Oradea—Nagyvárad keletén. Helyisége: Alea Romei 2 sz. 11. em Munkanapja: Minden hó első és harmadik hétfőjén este 7 órákor. Páros hétfőkön értekezlet. — Profáncim: Dr. Edelmann Menyhért orvos, Rimanóczy-ucca 12

Pax

Timişoara—Temesvár keletén. — Helyisége: Bulv. Reg. Ferdinand, Palatul Lloyd — Lloyd palota. — Munkanapjai: Minden hó második és negyedik hétfőjén este 8 órákor. Paratlan hétfőkön tiszti értekezlet. — Profán címe: Balázs Lajos ny. vasuti főfelügyelő, Timişoara, IV. Str. Joffe 12. Magánügy.

Die Arbeit

Bucureşti—Bukarest keletén. Helyisége: A nagypáholy str. Câmpineanu 45 szám alatti helyiségben dolgozik. — Munkanapjai: Minden hétfőn este 9 órákor. A hó első hétfőjén értekezlet. — Profán címe: Ernst Heitz. Direktör der „Oţelul Böhler“, Bucureşti, I. B-dul Domniţei 1.

Kölcsöy (Satmare—Szatmár),

Tisza (Sighetul-Máramarossziget) és

Hunyad (Deva—Déva) átszervezés

alatt.

Szabadkőműves-irodalom

Lenhoff Eugen: *Die Freimaurer*. Ihre Geschichte, Organisation und ihr heutiges Wirken, 476 Seiten und 107 Bilder.

Brosch. Rm. 14.—, Ganzleinen Rm. 17.—

Gaston Martin: *L. Franc = Maçonnerie* Frs. 12.—

O. Caspari: *Die Bedeutung des Freimaurertums V. Ungar B.*

A. Daiber: *E f Jahre Freimaurer* (Logen Geheimnisse) Rm. 1.—

Geischer: *Die Freimaurerei*, ihr Wesen und Wirken Rm. 1.—

Horneffer: *Die Freimaurerei* Rm. 1.20

Keller: *Die Freimaurerei aus „Natur und Geisteswelt“* Rm. 2.—

Neumann: *Die Freimaurerei* Rm. 1.20

L. de Ponciu: *Hinter den Kulissen*

I. Das Freimaurertum der Revolution Rm. 3 5

II. Judentum und Weltumsturz Rm. 4 —

Schwarz—Bostonitsch: *Die Freimaurerei* Ihr Ursprung, ihr Geheimnisse, ihr Wirken-illust. Rm. 720.

Das Geheimnis des Freimaurers von einem Bruder Meister Rm. 5.—

Leadbeater: *Das Verborgene Leben in der Freimaurerei* Rm. 15.—

Heinichen: *Die Grundgedanken der Freimaurerei im Lichte der Philosophie* Rm. 5.60

Az itt felsorolt művek megrendelhetők a „Testvériség” kiadóhivatala útján.

Kiadó

TESTVÉRISÉG

KÉZIRAT SZABADKÖMŰVESEK SZÁMÁRA

Ránk jár a rud

A keresztény szeretet ünnepén keresztény jelszavakba csomagolt gyűlölet fröccsen sötét odukból a romániai szabadkőművessegre. Mintegy varázsütésre a parlamentben, sajtóban, népgyűlési dobogókról csak úgy szórják testvéreinkre és az egész szövetségre az uszító korlátoltság mérgezett hegyü nyilait. Bukarestben az egyik legnagyobb példányszámban megjelenő lapnak minden számában található nyílt, vagy rejtett oldalgágásokat a szabadkőművesség felé, melyek ha nem is névszerint, de a sorok között azokat a magas politikai szerepet játszó testvéreinket igyekeznek a rágalmak kénygözös pocsolyáiban megfürösztetni — s ezzel egyszer s mindenkorra diszkreditálni — kik a közelmúltban a kormányhatalom mellvédjei mögül megkísérelték a sötétséget és tudatlanságot, a felelőtlenséget és az etikátlan amoralitást visszazoritani a közélet porondjáról.

Nem politizálunk, mert nem tartozunk semmiféle politikai párt-hoz. Szentélyeinkbe filos bevinni minden napipolitikával összetüggő kérdést. Mi a lelkek talaján dolgozunk, nem a szenvedélyekén. Kinn a politikai arénán szerepvivő testvéreink sokszor egymással egészen ellentétes pártpolitikai és világnézeti platformon állanak: miért hát a gyűlölet ellenünk, az összeség ellen? Miért pécézi ki például egy ujdonsült kolozsvári lapocska román szks testvéreink nevét — bár gyakran melléhibáz a nagy „leleplezés“ hevében — s miért mutat rá ujjal páholyházunkra, hogy a féket nem ismerő felelőtlenség kiméráit alkalomszerűen rázudithassa?

Szajhóskodás a gyöngék fegyvere s a gyöngék fegyvere az erőszak is. Eltiporni kisebb hősiesség — ha hősiességről szó lehet egyáltalán — mint megbocsátani. Magadat győzd le: mi ezt tanuljuk a mi szentélyeinkben. Az ellenünk ágaskodók éppen ebben a

leggyöngébbek, az önmaguk megfegyvelésében. Ahelyett, hogy elmélyednének velünk együtt a szkség tanításainak tisztaságában és magasrendű jövőépítő elhivatásában, ahelyett, hogy maguk is tanulni akarnának, hogy tanithassanak: ők a könnyebb részt választják, a demagógiát és a furkósbót. Jasiban minden népgyűlési szóno-
kot vallatóra fogtak, hogy szabadkőműves-e? Nem akarják meg-
tűrni, hogy ebben a nagy román városban a klasszikus szkségnek
nagy felkészültségű és emberbaráti érzésektől mélyen áthatott mes-
terei továbbra is a szeretet és a lelkek kibékítése talaján mun-
kálkodjanak? Nem akarják tudni, hogy átkuk a szkség ellen a leg-
nagyobb román írók, művészek, tudósok és országvezetők fejére
száll, vagy nagyon is jól tudják ezt s éppen ezért ez a gyűlölet-
hullám?

Mi nem keressük az okokat, mert úgy érezzük, hogy tőlünk
nagyon is távolfekvő vadászmezőkre kellene elkalandoznunk utánuk.
Azok is nyilvánvalóan tudják, akik a kulisszák mögül ezeket az
attakokat intézik, hogy félrevezetik, szántszándékkal félrevezetik fő-
megeiket. A romániai szkség, mely a nagy Bratianuval és kortár-
saival országot alapított ebben az egykor darabokra vagdalt ország-
ból, ismét a „Prügelknabe“ szerepét játssa ezekben a politikai csa-
tározásokban, mint játszotta már annyi más országban a történelem
tanulságai szerint olyan sok más esetben.

Ezt is túl fogjuk élni, mert az igaz meggyőződés a halálnál is
erősebb. Fel sem kell támasztani halottaiból, mert elpusztíthatatlan.
A fegyvereink sokkal edzettebbek, mint bármely acélból vagy rob-
banó anyagokból készült gyilkoló szerszám. Mi a hosszútűró szere-
tet bajnokai vagyunk, ez a kardunk, ez a pajzsunk, ez a vértünk.
Egyeseket talán újra véresre vernek közülünk. Lehet, hogy egy-egy
páholyházunkat is megdulják. Mik ezek az apró gyűlöletszikkák a
szeretet megszakíthatatlan örök áramkörében keringő elektromosság
tömegéhez és intezitásához képest?

A hazug istenek sorra hálnak. Az ember él.

(sz.)

Ce este cu inițiere și care sunt lucrările firești ale masonilor

Publicăm aici cuvântarea splendidă și plină de idei profunde rostită de către fr. M. Sadoveanu din fotoliul preșidențial al congresului general ținut de curând în București :

Se spune că ar fi fiind masoni care se desfac de masonerie și o trădează. Contest acest lucru.

E cu neputință ca un inițiat să calce o lege sacră.

Cei care sunt capabili de asta, adică oricare par trădători, nu sunt masoni ; au rămas profani ; au fost neapți să primească lumina ; sufletele lor sterpe nu s'au putut pătrunde de emoțiunea necesară ; inteligența lor uscată a fost incapabilă de cunoștința intuitivă a misterului în sine. S'au aflat în situația unor orbi pentru care lumina soarelui nu există și totuși ei prefind că le-ar putea fi revelată. E un lucru cu neputință, contra legilor naturii. Așa acei profani rămași neinițiați, adică morți în fața simbolurilor și a luminei care lucește în afară de rei, pot deveni orice pentru noi, străini, indiferenți, chiar inamici. Ostilitatea ași putea spune că le e comandată chiar de starea lor de inferioritate pe care în nici un chip nu și-o pot recunoaște.

O inițiere nu se conferă printr'un oficiu, nu se cumpără ; nu se studiază, n'are caracterul general al cunoștințelor obișnuite. E o lucrare intuitivă întovărită de o stare de emoție : amândouă se confundă într'o scăpărare de lumină. Ai avut în tine piatra prețioasă care răspunde printr'o scânteie la lovitura primită. Deodată ai înțeles și ai simțit lucruri nebănuite — legațiuri cu universul fără fund, cu cele mai adânci generații ale trecutului, cu cei care vor urma după tine, continuându-te ; simți pulsând în tine altceva decât meschina viață materială mărginită între naștere și moarte. Simți toate aceste și le înțelegi în chip misterios, cu intensitatea pe care și-o dau anume facultăți ale ființii tale.

O inițiere deci este unică, întru totul personală, netransmisibilă, — de valoare și intensitate diferită. E ceiace poporul nostru numește „un dar“. Cei care n'au darul rămând străini de ea ; se pot socoti legați de forme goale, de fantome vane, de jocuri de teatru ; se pot desface, pot trece într'o poziție osilă ; masonii și inițiați nu sunt nici într'un caz. Masoneria e o artă în înțelesul că profanul trebuie să aibă în el chemarea și darul — piatra care dă scânteia — spre a se putea pătrunde de marele adevăr al vieții și al morții, adică de marele mister al necunoscutului. Nici religiile nu l-au desvălit, nici știința ; revelațiile sau ipotezele au aceiași valoare. Misterul în sine rămâne. Această pipăire, acest efluvii al necunoscutului, al divinității, îl poți primi dacă ai darul ; îl poți atunci valorifica, și aceasta e arta.

Sunt mulți scriitori de versuri care nu pot izbuti să fie niciodată poeți.

Sunt practicanți ai Masoneriei care nu pot deveni măștrii. Cordonul pe care îl poartă, vorbele pe care le rostesc nu înseamnă nimic ; sunt goluri lipsite de esență. Aici stă în perte și explicația de ce inițiații vechi întrebunțau simboluri — semne ale adevărilor. Traducerea lor în cuvinte e fără valoare ; adevăr

rul stă numai în adâncirea lor interioară; e operația intuitivă și emoțională de care vorbeam.

În general, la vârsta noastră, „nel mezzo dal camin di nostra vita“, adică la vârsta când Dante și-a primit înțercă de la Maestrul său Vergiliu omul începe a se găsi singuratic în viață și înfrun început de amurg al dezamăgirilor. Bătălia vieții a conținut: ori ai biruit, ori ai renunțat. Amorul și-a dat tot ce poate da; îl consideri ori ca un paradis pierdut, ori ca o viclenie a speciei, ori, dacă nu ești înțelept, începi a-i încerca surrogatele. Prietenii finereții s'au împrăștiați și s'au desfăcut, zvârliți în toate orizonturile de forța centrifugă a vieții. Cei care și-au rămas până la această epocă apropiați și scumpi încep a te părăsi: întâiu intră în ceața suferinții, deci a egoismului, apoi trec în umbra morții. Tu însuși după experiențele și cruzimile vieții, începi a simți acele chemări de pe tărâmul celalt, care te fac să pui alt accent și alt preț pe restul de ani care și-a mai rămas de petrecut aici pe pământ. Dacă ai mai păstrat în tine un rest de elan, de copilărie și generozitate, atunci pot fi încă salvat de pustia singurătății ori de ignominia patimilor senile. Ca și alții, dintr'atâtea generații succesive din cea mai adâncă antichitate până acum, încerci a găsi adevărul și înțelepciunea în vârsta convenabilă când simjurile și experiența îți pot permite aceasta; apoi ajungi a înțelege prin inițiere că poți da un scop vieții; că trecerea noastră pe pământ nu e o absurditate oribilă; că, însăfârșit, poți găsi acea oază de prietenie care este cel mai scump bun în epoca aceasta critică a vieții noastre. A face o sforțare de îmbunătățire însemnează a mai adăoga o picătură de bine, la binele pe care l-au acumulat generațiile, însemnează a mai adăoga o piatră cioplită la templul ideal al umanității: te adaugi pe tine însuși, căci lucrul îl execuți asupra ta. Ajungi să ai conștiința că nimic din opera bună nu se pierde. „Vorbele tale bune, faptele tale bune vor da rod însușit bucurând pe cei vii, atunci când trupul tău nu va mai fi decât pulbere“. În această epocă un maistru poate parveni la conștiința legăturii lui organice a cei mai vechi inițiați din Egipt ori Eleusis și cu cei care vor veni după noi în cea mai depărtată viitorime. Când ajungi să te pătrunzi de această lumină, și sa deschis poarta unei înțelegeri mai desăvârșite, a unei stări de înobilare, care te pune în echilibru cu tine însuși și cu viața.

Cu privire la lucrările de atelier, neofitul trebuie să ajungă a înțelege câteva lucruri esențiale.

Întâiu, că Masoneria nu e chemată să-și dea anume învățături, anume cursuri de filosofie; ci are ca scop să te ajute numai a-ți forma un fel original și personal de a judeca. Disciplina masonică fiind întâiu, în acest domeniu, să te desbere de prejudecăți, eresuri și așa zise cunoștinți și păreri pe care le-ai găsit în școală ori în cărți. Sunt și cărți masonice, dar scopul lor nu poate fi să-ți treacă păreri gata făcute, ci să te puie în stare de a-ți face tu singur păreri proprii. Masoneria deci fiind să creeze personalități și valori pe deoparte, și, pe de alta, caractere. Din acest punct de vedere ea constituie o nobleță de suflet și de spirit — singura nobleță valabilă.

Deci neofitul care își închipuie să găsească în Masonerie un corp organizat pentru o acțiune colectivă, după modelul partidelor politice, de pildă, ori a sindicatelor, se înșeală. Masoneria nu fiind să te facă element de turmă, ci individualitate conștientă.

Ritualul și formalismul — care la început par bizareni de prisos unor neofiti — sunt înbrăcăminte exterioră a ecestei discipline interne care, domolind în noi forțele instințului, înlăturând convenționalismul și revizuind instrucția tur-

nață de a gata în noi, ne eliberează spiritul pentru o lucrare nouă și proprie.

Toate lucrările atelierelor trebuie să tindă la realizarea acestui lucru capital. Natural, nu trebuie să rămânem în speculații aride, în enunțări de principii, în interpretări a ritualului și simbolurilor; ci, legând Masoneria de timp și loc, să o facem să fie folositoare în primul rând patriei.

Deci lucrările atelierelor trebuie să aibă în vedere și nevoile sociale, suferințele prezente, idealurile generației. Aceste probleme variază de la țară la țară și de la o epocă la alta, deaceia îndrăsnesc să spun că fiecare popor trebuie să-și aibă masoneria sa, care poate diferii de la o epocă la alta, fără ca aceasta să schimbe instrucția și principiile de bază ale instituției. Formarea personalității ca și lămurirea problemelor speciale se produc subț acelaș unchi de lumină al vechilor Landmarkuri, fără de care Masoneria e loviță de decădere.

Spiritualitatea, familia, patria, ideie de disciplină socială, autoritate și ierarhie, eliminarea discuțiilor politice și confesionale, supunerea la legi, respingerea anarhiei și violenței — iată principiile de la care Masoneria nu se poate depărta. Deci în nobilarea individului social, progresul speciei și ameliorarea raporturilor dintre oameni și categorii prin inteligență, persuasiune și iubire.

Astfel fiecare Maestru, devotându-se în timpul său, servește viitorimei având în sine ca o lumină aceasta supremă înțelegere, poate ajunge să fie folositor nu numai poporului său ci întregei umanității.

A szkves felavatás és szkves kötelességek

Lapunk előző román nyelvű cikkében közöljük Sadoveanu nagymester tv beszédét, amelyet a legutóbb bukaresti kongresszus elnöki székében tartott. A rendkívüli szépségű és mély filozófiájú beszédet sajnos egész terjedelmében nem közölhetjük le magyarul a rendelkezésünkre álló hely szűkre szabott keretei miatt s csak arra kell szorítkoznunk, hogy főbb gondolatmenetét ismertethessük.

A beszéd szerint nem igaz az, hogy vannak olyan szkvesek, akik elszakadnak a szk vességtől és elárulják azt. Az ilyenek nem is voltak soha szkvesek. Mert mást jelent egy páholyba való felvétel és mást a szkves szellembe való beavatás. Az avatottságot nem lehet adományozni, megvásárolni, vagy megtanulni. Az intuitív lelki képesség, személyes adomány, amit nem érhet el mindenki, ahogyan számos versíró sem érheti el soha azt, hogy valójában költő legyen. Az emberélet utjának felén túl, amikor elmúlik az ifjuság ereje, elszélednek az ifjukur barátai és foszlanak a régi örömök, amikor az ember előresejti már a fultó part hívó szavát, az ember könnyen belevész a magány pusztaságába, önzésbe és tartalmatlanságba. Akikben bölcsesség van, ekkor lehetnek részesei a lelki avatottságnak és megtalálhatják az élet valódi célját. Eljuthatnak a megismeréshez, hogy semmi jó cselekedet sem vész el, hogy új társakat találhatnak, hogy előhaladásunk e földön nem szörnyű képtelenség csupán. Amikor az ember elérkezik ennek a megismeréséhez, akkor avatott lehet.

A szk vességnak nem az a hivatása, hogy bizonyos tanokat terjesszen, filozófiai kurzusokat tartson hanem, hogy kifejlessze az ember személyes és eredeti

ítélőképességét, levetkőzze az iskolás előítéleteket és megadja az egyedüli nemes-
séget, a szellem nemességét. Az a neofita, aki a szkevségben kollektív eljárásra
szervezett testületet vél találni, mint a politikai pártokban, vagy szakszervezetekben,
téved. Mi öntudatos egyéniségre törekszünk. A műhelyek munkájának tel kell
ölelnie a társadalmi bajokat, a jelen szenvedéseit, a mai nemzedék ideáljait. A
szellem uralma, a család, haza, társadalmi feyelmezettség, törvénytisztlet, az
anarchia és erőszak leküzdése, politikai és vallási viták száműzése alkotják azokat
az alapelveket, amelyekről a szkevség nem távolodhatik el. Aki ezeknek a célok-
nak él, nemcsak a mának, hanem a jövődönnek is szolgál, saját népének és az
egész emberiségnek hasznára.

.....

Tanoncmeditáció

(Előadás az aradi Concordia □ 1932. nov. 25-i munkáján.)

Az ókori görögök, amidőn vendégbarátságot kötöttek egymással, ketté törték
egy cserépet. Ez volt a „symbolion”. A két cserépdarab a törésvonal mentén
hiánytalan egészé volt összeilleszthető, de nem volt a világon más cserépdarab,
amely az összetartozó félcserépek valamelyikével így összeillett volna... A „sym-
bolion” egyik darabját, mondjuk, a smyrnai vitte magával, a másikat pedig a
korynthosi... Ha évek múltán a smyrnai görög fia valamely ügyes-bajos dolga el-
intézése végett kikötött Korynthosban, felkereste atyja vendégbarátjának házát és
felmutatta neki a „symbolion”-t. Ekkor előkerült a „symbolion” másik darabja is.
A két félcserépet egymásba illesztették és, ha összetartozók voltak, az ismeretlen
fiatalember otthoni talált a távoli korynthosi házban és testvéreket az idegen or-
szágban...

Kedves Testvéreim, ma, amidőn először jelenek meg a Keleten, eljöttem
közzétek, hogy felmutassam nektek a „symbolion”-t, hogy megvizsgáljátok és el-
döntsétek, vajjon valódi-e, vajjon kiegészítő darabja-e a nagy cserépnek, amely
négymillió harmonikus darabból áll...

Négymillió cserépdarab..., mert ennyi szeme van a láncnak, amely a három
méretű teret öleli át... De úgy érzem, hogy egy sokkal nagyobb közösség átütő
energiája erővonalai zárulnak rajtam keresztül, ha arra a láncra gondolok, amelyet
Főmester testvérünk gyönyörű metaforája vetített elénk, arra a láncra, amely a
négy méretű tér végtelenjén át vonul az idő dimenziójának irányába..., kezdődik
a történelem hajnalán, átgűrűzik a mult áttekinthetetlen vonulatán, átfogja a jelen
érzékkelhető világát és elvész a távol jövő fénybe mártott horizontja felett... És úgy
érzem, hogy ez az óriási közösség a Szépség és Szeretet heves tömegvonzásával
kapcsol magához és szívverésem milliányi elporladt és milliányi élő szív összehan-
golt ritmusát kopogja... Milliányi elporladt szív ritmusát, mert, bár mozgalmunk
névleg nem idősebb kétszáz évnél, az első szabaddköművesek egy időben születtek
az első gondolattal, már a legősibb időkben is voltak, amikor ez a név még nem
jelentett semmit és lesznek oly időkben is, amikor ez a név már nem fog jelen-
teni semmit... A név talán a történelemnek csak egy kicsiny szakaszát jelöli meg,
de a lényeg örökké fog élni, amíg a földtekén emberek élnek, mert örök emberi
megnyilvánulás, az emberi lélek napsütéséből emanálódo áhíthat végtelen sugárzása...

A kereső elkábultan — s a lelkében kavargó gondolatok, képzetek, érzelmek
és indulatok zürzavarában először azt a kérdést teszi fel magának, hogy mi-

csoda is ez az absztrakt lényeg... Erre a kérdésre ép oly nehéz megfelelni, mintha azt kérdezné valaki, hogy micsoda az elektromosság... Az utóbbit is biztosan fel lehet ismerni egy=egy jelentkezési formájából, egy=egy hatásából — anélkül, hogy definiálni tudnók. Ép ily biztosan ítél intuíciónk egy=egy emberi tett, egy=egy emberi manifesztáció felett, ha arról van szó, hogy eldöntse, vajjon szabadkőműves megnyilatkozással állunk-e szemben — anélkül, hogy meg tudnók határozni azt a közös osztót, amely minden szabadkőműves tettben maradék nélkül foglaltatik... És, ha erre a kérdésre a következőkben mégis megfelelni igyekszem, akkor, nagyon kérek benneteket, ne feledjétek el, hogy egy neofita tépelődik, kérdez és felel, egy kereső keres, anélkül, hogy általános akarna lenni, egy belső parancsot teljesít ki és nézzétek el neki, ha az eredmény talán nem lesz egyéb, csak egy új színfolt a nagy Palettán...

A bennünket összekötő lényeg, Testvéreim, a tett, amelyet kiteljesítünk, az ős idők óta tartó kollektív tett, amely a minden ember életének öncéluságát viseli mottoként a zászlaján... Ez a tett tulajdonképpen egy lázadás, a kérészember lázadása a Természet ellen, amely nem ismer el egyéb törvényt, csak a sajátját: a személytelen *Lét öncéluságának törvényét*. Azt a szörnyületes törvényt, amely a Természet örök vérfürdőjét rendezi. Az erősebb elpusztítja a gyöngébbet, hogy a következő másodpercben ő tűnjön el a megsemmisülés sülyesztőjében. Aki ma hóhér, az holnap áldozat s a győzelem csak egy etapja a legyőzetésnek... De a vér patakzása közben — a halálhörgés zenéje mellett egyre erősebben és mohóbban terül messze szerte az élet hydratesté...

A Természet e véres törvénye ellen először a győzedelmesek, a pillanatnyilag erők lázadtak fel és lázadásuk mélyén egy paradoxszon rejlik: ugyanakkor, amikor ők: a diadalmasok maradék nélkül hajítják végre az alulmaradtok nyomorult tömegein a kegyetlen fermészefti törvényt, ugyanakkor ők maguk megfeszített inakkal küzdenek, hogy saját magukat kivonják ugyanezen törvény érvénye alól. Győzelmüket, amely az anyag minden gyönyörűségét és kését nyújtja nekik, örök időkre akarják biztosítani, — nehogy a következő másodpercben az eljövendő még erősebbek letaszítsák őket a nyomoruság mélységeibe...

Az erős, a hódító emberfajának ez a küzdelme hívja életre az első társadalmakat és fentebb rajzolt főrekvése hozza létre a további fejlődés folyamán a civilizációt. A civilizációt ezek szerint az uralkodó embercsoport öncéluságra való főrekvésének matériális vetülete teremti meg, fejleszti és tartja fenn...

Balzac egy mondása jut eszembe: „Trágyadombon nyílik a legszebb lilium“... A civilizáció is ilyen trágyadombon sarjadni liliomhoz fogható. Egy önző és kegyetlen természetű kisebbség vetette meg alapját, hogy az épület fedele alatt minden veszélytől védetten élje ki ösztönéletét, de az idő messzi távlatában csudálatos palotává épül, amely majdan az egész emberiséget fogja magába fogadni, ha a Természet minden ostromával dacoló falai közé az Etika és Szépség dus világa is bevonult...

Csudálatosak a történelem utjai: ez a vérgőzben született primitív civilizáció hatásaiban három nagy szolgálatot tett az emberiségnek: türehetetlen nyomása alatt megszületett az a lelki élmény, amelyet én jobb szó hijján önkényesen „kulturának“ akarok nevezni. Másodsor: a célból, hogy fényűzési ösztöneit kiélhesse, kényszer munkára fogta a legyőzöttek százezreit és így hozzájárult ahhoz, hogy az emberiség munkás kollektivitássá fejlődhessék és megteremtette a technika előfeltételeit. Végül pedig harmadszor: bármily égbekiáltó igazságtalan módon is, mégis

megvetette az első jogrend alapjait... Mindezt külső kényszer nélkül soha sem lett volna képes önmagából kitermelni az emberiség...

Az első lázadó tett tehát a hódítóktól indult ki és a civilizációt bontotta elő. Ehhez nekünk, Testvéreim, ebben az ősi formájában semmi közünk... A mi ősiünk az a letiport rabszolgavátság volt, akinek lelkéből a második lázadás gyújtó szikrái pattantak elő... Egy erős emberre ezer és ezer gyöngye jutott. Ezer és ezer szenvedő, megalázott, elgyőfött gyöngye ember, akiknek kezdetben tompa és érzéketlen lelke lassan-lassan érzővé sebesedett a mérhetetlen szenvedések korbácsütései alatt... Míg a mindenkori erősek a könyörtelen természeti főrvenyt alkalmazták rajtuk, addig ők a leigázottak és gyöngék az emberi győtrelem hordozói lesznek, míg csak a kin serlege túl nem csordul és néhány kiválasztott lelkéből ki nem csiholódnak a legnagyobbszerű lázadás első szikrái, egy szentséges vértelen lázadás, egy szelidségében megtántoríthatatlanul elhatározott ellenszegülés szikrái... És a Természet kegyetlen „categoricus imperativus“-ával szemben megjelenik a szent lázadás „categorikus imperativus“-a: a Természet azt mondja: gyűlölj, a lázadás antipólusán azt mondják: szeress, — itt: a véres önzés, ott: az emberi szolidaritás, — itt: a perc mámore, ott: az örökkévalóság emfázisa, — itt: a hatalom, ott az igazság...

Ez az eszmei lázadás nem volt eruptív, hanem évszázadokon át lassan parázslott a lelkek mélyén és nem volt általános, csak kevés számú gócpontban izzott és onnan terjedt lassan szerte a civilizáció felszine alatt...

Igy indult el utjára az Etika...

Amíg a hatalmasoknak a fantáziatlan teljesülés realizmusa jutott, addig a letiportaknak a sóvárgás, a vágy, a legenda és a misztérium... A szabadság, a napsugár, az életöröm az ő számukra csupa elérhetetlenség volt, amit az áthidalhatatlan távolság emberfelettivé szepített, a leigázott emberiség álma az elérhetetlenség lett és az elrabolt élet helyett pótlást keresett a fantázia játékában...

Igy indult el utjára a Szépség, a Művészet...

Az elérhető dolgok értéke véges, az elérhetetleneké végtelen. A szabad, az ideál fényébe fűrésztött életálmom értékelése az elérhetetlenség következtében nagyra nőtt...

Igy indult el utjára a pozitív Életigenlés és az Áhítat...

Mindez a lelki élmény egy-egy vetülete annak az integrált nagy élménynek, amelyet az előzőekben „kultúra“-nak nevezünk...

Ha a civilizáció az ember öncélúságra való förekvésének anyagi vetülete, úgy a kultúra ugyanannak a förekvésnek lelki vetülete... „Kultúra és civilizáció“ pólus és antipólus... A mi helyünk, Testvéreim a kultúra pólusán van.

A századok tolyamán „kultúra“ és civilizáció át és át hatották egymást... A civilizáció hatalmi szervezete egyre fokozódott erővel akadályozta meg a természetes kiválasztás főrvenyének százszázalékos érvényesülését. Az uralkodó osztályt védő intézményesség falain belül az uralkodó osztály számos gyöngye embergyede talált védelmet, holott ha nem előjogos ágyban születtek volna, feltétlenül legázolták volna őket és alul kerülnek... Ezeknek az embereknek, mivel elűttek a típusól ez a más milyenségük szenvedések és megaláztatások forrásává vált és ha nem is hullottak alá az elnyomottak tömegei közzé, mégis az inferioritás keserű szerepére voltak kárhoztatva. Rokom lelkük mohón figyelt a mélységből feltörő hangzafokra és lassan-lassan együtt rezgett a Szép és Igaz akkordjaival... Ők csempészték a civilizáció véres falai közzé a „kultúra“ első gyöngye csiráit,

Másrészről a véletlen számos erős típusu embert küldött a világra rabszolga ágyékból. Ezek a tettemberek ugyanabból a materiából voltak gyurva, mint az uralkodó csoport ragadozó egyedei s az ő féktelen természetük számos véres harcot lobbantott fel az elnyomottak és az elnyomók között, az elnyomottak társadalmába becsempésztek a fizikai ellenállás, az erőszak fegyverzetét, megacélozták a megaláztatott öntudatát s a megindult osztályharc folyamán életre segítették azt az ideált, mely a minden ember életének teljes öncéluságát, a lelki és anyagi öncéluság összeforrt egységét hirdette és hirdeti végső célképen.

A „kultura“ lassu átáramlásban van a civilizáció masszív testébe... A m feladatunk ezen átáramlás meggyorsítása. Célunk: hogy a „kultura“ teljesen birtokba vegye a civilizáció vasbeton palotáját, ahonnan teljesen kiűzze az ősi vadság utolsó telepítéseit is, a személytelen lét öncéluságának utolsó álcázott fészkeit is... És, ha egyszer a „kultura“ teljesen otthon lesz a civilizáció falai között és civilizáció és „kultura“ úgy összeforrnak, hogy egymástól megkülönböztetni őket többé nem lehet, akkor a két fejlődésmozgás kiteljesítői között sem lesz különbség, nem lesz hódító és leigázott, csak Ember, aki a maga élete intervallumára legyőzte a Természetet és kiharcolta életének anyagi és lelki öncéluságát...

És itt sem lesz megállás... Mert a „kultura“ fejlődési lehetősége végtelen... Célja: a „százszázalékos kultura“... A „százszázalékos kultura“ az, ami a fehér fény, amelyben az összes többi színek egyesülnek... A felé való haladás a „kí-ályi művészet“... A „százszázalékos kultura“, az, ami a hyperbólánál az asszimptota, haladunk felé, de soha sem érjük el, mert, ha egy lépést tettünk előre az eszménykép felé, igényeink egyidejűleg fejlődnek és ugyanannyival, vagy talán még többel, tolják ki az idő távolába az ideált... És jól van ez így..., mert az eszmény elérése: az eszmény halála... a cél elérése a mozgás halála... Soha sem szabad megérkeznünk, de mindég uton kell lennünk, utban a magasabb régiók felé...

Mert stafétafutók vagyunk mi, Testvéreim, stafétafutók, akik a nagy Pályának csak egy rövid darabját futjuk be, mégis a cél csak mozgásunk, csak közbeiktatásunk által érhető el s az eredményben a mimegfeszített teljesítményünk is tükröződik... A mi jutalmunk az önkiélés gyönyörűsége. B. O.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Csehszlovákia.

Dr. Oscar Posner, a Grossloge Lessing zu den drei Ringen h. nagymestere, a Die 3 Ringe szerkesztője, 54 éves korában ör. kel.-be költözött. Posner t. 1910-ben látta meg a világosságot a „Stuttgart zur Deutschen Treu“ breslauer p-ban, aztán a karlsbadi páholyának lett a vezetője, később a saazi páholyban dolgozott és egyik alapítója lett a prágai német nagypáholyának, melynek szervezése körül fáradhatatlan munkásságot fejtett ki. E nagypáholy rituáléját is ő dolgozta ki s azóta őt tartották a 3 Ringe Bismarckjának. Kiváló szks író és kutató, kinek nagy tudásra valló műve, a Freimauer Lexikon, egyetlen p. könyvtárából sem hiányzik. Tulkorai eltávozása nemcsak nagypáholyának, de az egész szks tudományos világnak igen nagy vesztesége. Temetésén a nagymester és a csehszlovák nagypáholy nagymestere bucsuztatták az összes csehszlovákiai pp kiküldötteinek jelenlétében.

A «Testvériség» ankétja

Friss életet kell vinni a páholyok munkájába

A Testvériség ankétja arról, hogy „Hogyan lehet a páholyéletet élénkebbé tenni” azt mutatja, hogy sajnos minden páholyban meg van az a hiba, hogy a tt nem fogják fel elég odaadással a páholy ügyeit s közülük sokan még a legelemibb kötelességnek sem tesznek eleget, hogy a munkákra rendszeren eljárjanak, vagy hogy távolmaradásukat kimentsék s az özvegyről gondoskodjanak. Szerintem ennek azok a tt az okai, akik rendszeren eljárnak a munkákra és eltűrik azt, hogy egyes tt anélkül, hogy erre különösebb okuk lenne, nem járnak el a munkára, ki sem mentik magukat, szabadságot sem kérnek. Azok a tt, akik azért jöttek a szövetségbe, mert azt hitték, hogy a páholy révén kellő összeköttetést tudnak szerezni boldogulásukhoz a profán életben, nem szabadkőművesek. Ezek nem is járnak el a munkákra, ki sem mentik magukat. Ezekre a szövetségnek nincs is mit számítani, de nincs is szüksége ezekre. *Zárjon ki* minden páholy néhány ilyen t-t s akkor a többi, ki úgy gondolkozik, mint előbb írtam, magától fedezni fog. Nekünk nincs szükségünk olyan tt-re, kik ténylegesen nem szabadkőművesek s nem vesznek részt munkáinkon. Viszont azok, akik visszamaradnak, nem fogják maguk előtt látni a rossz példát, hanem tényleg dolgozni és cselekedni akaró tt-et fognak találni a szövetségben.

Második hibát a páholy mostani munkájában látom. Nagyon szép, tanulságos felolvasásokat, illetve előadásokat tartunk s ezek elhangzása után kevesen a fehér asztalnál is együtt maradnak, de nagyobb rész hazamegy otthonába s azt hiszi, hogy páholybeli kötelességének eleget tett. Még vagyok győződve arról, hogyha egyes munkák elvégzésére tt-eket beosztanának s tán éppen olyanokat, kik nem sokat törődnek dolgainkkal, ezzel sokkal nagyobb érdeklődést tudnánk belőlünk kiváltani. Az aradi Concordia ebédeltetési akcióját a saját páholyházában végzi el. Ők nem titkolják, hogy a szks páholy adja az arra rászoruló gyermekeknek az ingyen ebédeket s hogy ezt az akciót a nővérek odaadó és önfeláldozó munkája — a tt ellenőrzése és az adakozásba a profánok bevonása mellett — látja el igen szép eredménnyel. Ilyen s ehhez hasonló nemes akciók a pp és a szkség szerepét a profánok előtt más színben tüntetik fel, mint ahogy ez a köztudatban él. Mi a profán életben kifejtett munkánkat nem kell, hogy titkoljuk s akkor rá fognak jönni a profánok arra, hogy ennek a testületnek szép, nemes, az emberiség javát szolgáló célkitűzésesei vannak és irigyléreméltó, aki e testület tagjának nevezheti magát. Mi a köztudatban még mindig felforgató elemek vagyunk s e vélemény miatt sokan kerülnek minket el, kik tulajdonképpen közénkvaló elemek volnának. Ne csináljunk a jövőben csak önképző összejöveteleket, hanem végezzünk tényleges építő munkát, mely munkában minden tt-nek szerepet kell juttatni.

Végül meg kell állapítanunk, hogy a legtöbb páholyban hiányzik a fiatalság. A fiatalság új eszmékkel, az ügy iránti sokkal nagyobb odaadással s nagyobb kitartással és lelkesedéssel képes dolgozni egy eszméért, egy szép célért, mint a becsületes munkában már kifáradt idősebb tt. Friss életet kell a pp munkájába hozni a tapasztalt idősebb tt vezetése mellett, hogy ne mondhassák a profánok rólunk, hogy a szkségnek nincs ma sehol semmire befolyása. A páholyoknak minden körülmények között vissza kell szerezniök régi presztizsüket s akkor megint lesz élénkebb élet a pp-ban.

Temesvár.

Egy neofita.

Szabadkőműves symphonia

L. I. t. előadása a temesvári Pax páholyban

Amit ma elétek tárok, nem a magam munkája, vagy legalább nem az én szellemi termékem. Összegyűjtöttem az idegen jószágot és valamiképpen egy *symphoniát* rendeztem össze belőlük. Ez így feltétlenül jobban gyönyörködtet benneteket, mint az én szürke tollam, az én halvány téntám írása. Azért hívom *symphoniának*, mert minden részét külön-külön is meg lehetne hallgatni és mert látszólag önálló és független részekből áll. A *részek magyarázó kapcsolását*, az egyes elmondandók összekötését végezze — mint a több részből álló zenekölteménynél — a *symphoniánál* — kiki lelke mélyén vagy felszínén, a saját temperamentuma szerint. Ne nézze senki, hogy az egyes események *mikor* történtek! A világegyetem időbeli végtelenségében olyan mellékes, akár egy perc, akár egy évezredről van szó! Mindez megtörténhetett volna vagy talán már egyszer meg is történt Egyiptomban a faraók idejében és ha ott dolgozna most az én föbbezévelőtí lélekbeli elődöm, az, — lehet, hogy azt állítaná — hogy minderről beszéltek már 20.000 ezer év előtt Kinában is.

A *symphonia* első része, melynek nem én vagyok a megteremtője:

Andante maestoso

Nyolc éves szendergés után 1927-ben nehezen lobbant lángra a tápist körülövező 3 gyertya a Losoncy — Bánát — újra Losoncy és végre Pax, variált nevű, de mindig ugyanazon □.-ban. Azért mondom ezt el, mert több oly Tivv.-ünk van jelen és bizonyára sokkal föbben távol, kik nem ismerhetik azon eseményeket, melyek itt 1919-től 1927-ig fejlődtek szelvében és hosszában, nyulva és tágulva, zsugorodtak és szűkültek minden irányban és nem ismerhették a mi örök kel.-be költözött egészen különös kvalitású tényleges, később örökös tiszteltbeli fóm.-ünk Dr. Vértés Adolf páholyéletét és működését. Utat kellett valósággal förni lelkéhez, mire beleegyezését adta, hogy őt újra fóm.-nek jelölhessük és amikor 1927 január 27.-én természetesen egyhanguan és lelkesedett hangulatban megtörtént a választás, közel 3 további hónap telt el, míg ugyanazon év április 1.-én tartott I. foku r. munkán átvette a kalapácsot és egy olyan székfoglalót tartott, olyan programot adott, melynek hatásáról az akkori építészeti rajz ugy emlékezik meg, hogy a „□.-felocsudva a fóm. mélységes gondolatainak hypnozisából, szünni nem akaró ovációkkal köszönte meg a grandiozus programot!” Ebből a székfoglalóból idézem örök kel.-be költözött Vértés fóm.-ünk szavait: „A szks.-ség fogalmát egyértelműnek szokták venni az eszményi főkéletesség fogalmával. Ezen meghatározásból folyik azon életfeladatunk, hogy szakadatlanul önmagunk és embertársaink főkéletesedéséé és nemesítésére förekedjünk, az emberiség *egyetemes testvérisége* eszményeinek előkészítésére.”

„Mi az eszményi főkéletesség relatív fogalma? Minden szépnek megvan a maga — hely, idő és műveltségi viszonyok szerint változó, tehát viszonylagos érfékü életeszménye. Ez egyesíti magában a népek legfőbb vágyait és förekvéseit. Ezen eszmény irányítja természetszerűleg köztevékenységünket, ez nyomja bélyegét berendezésükre és intézményeikre. Innen van, hogy főkéletesnek, szociális értelemben mindig azt tartjuk, ami a mindenkoron változó életeszménnyel legteljesebb összhangban áll.”

„A tökéletességnek ezen relatív fogalmához igazodik a boldogság fogalma is, ami az eszmény megvalósítását, vagy legalább megközelítését jelenti.“ Tovább megy fejtegetésében így: :

„A népek főrekvéseinek és azok eredményeinek vizsgálatánál elének tárul történelmi tapasztalatképen az emberiség tragikuma, hogy az eszmények kialakulása, elismerése és elismertetése tömérdek vérontással és boldogtalansággal járt mindenkor és mindenhol, mintha az öldöklés egy természetes törvénye volna a világ fejlődésének.“

„Nem hiu ábrándozás-e a mi főrekvésünk is embertársaink boldogítására és tökéletesítésére azzal a tapasztalattal szemben, melyet évezredek eseményei vérrrel jelöltek meg?“

A hitetlenek és a kételkedők kedvéért újra elolvasom ezt a kérdést, hogy annál jobban emlékezésbe véshessék a kérdésre adott választ.

Es saját kérdésére Vértés Adolf úgy felel önmagának, hogy meggyőződése, hogy a szkség létjogosultsága és a szksi eszmények *legmagasabb rendűsége* megingathatatlan alapokon nyugszik, csak meg kell találnunk az *abszolút tökéletesség fogalmát* és vizsgálnunk kell, hogy *eszményeink fedik e ezt?*“

Kiindul a mikroszkopikus életből és eljut a világkifejlés kozmikusságához, mely kozmikus végtelenséggel rendelkezőnek látja az emberi értelmet is, mely kutatja az abszolút tökéletességet és megállapítja, hogy *abszolút* értelemben csak az lehet *tökéletes*, ami a *világfejlődés törvényszerűségével* a *lehető legteljesebb összhangban áll*. A magyarázat ezen utján érinti az evolúciót, a fejlődés törvényének felismerését és — mintha profán hivatása nem ügyvéd, hanem természetbuvár lett volna — elvezette hallgatóságát az egysejtű állat fejlődésétől a legmagasabb rendű emlősig, melyeknél ezen evolúció visszafejlesztette a jellegzetes állati szerveket és ezzel szemben tökéletesítette az értelem szervét, az agyat. Az ember értelemvilágában tehát a világertelem nyilatkozik meg és ezzel együtt járnak az ideálok, az eszmények.

„Eszményeink nem életeszményei még egyetlen népnek sem, nem uralkodó eszmények sehol, mert a mai társadalmak még a történet folyamán kialakult *relatív értékű* ideálokkal vannak szaturálva. Ezek keretében a szkség csak igénytelen kis intézményecske. Amde olyan paránycsoportosulása, olyan kikristályosodási pontja minden civilizált országban a jövő társadalmi kialakulásnak, mely az emberiség tökéletesebb életformája, a *testvériség társadalmá* felé gravitál és orientálódik az evolúció *békés eszközeivel* dolgozva, nem mint a francia revolúció, osztályharcra és vérrrel a testvériség jelszavával, hanem hogy minden embert nemesisen és minden embert beilleszthessen az egyetemes emberiség testvériségének társadalmába.“ Mintha nagy harang kongana, úgy hallatszanak ezek a szavak és a kongás hanghulláma mind távolabbi, mind nagyobb rádiusú gyűrűket alkot.

Aztért azután különleges munkaprogramjára. Az önnemesítés programja a durva kövön való munkálkodást hangsúlyozza, mint minden szksi egyesülés örökös programját, mert szerinte nem létezik olyan tárgy téma, mely szksi meglatással felfogva és szksi meggyőződéssel kezelve, ne volna alkalmas arra, hogy az elmét felvilágosítsa és a szívet minden iránt, ami szép, jó és nemes, fogékonyra tegye. „A társadalmi feladataink tekintetében mindenkor a környezeti viszonyok és az időszerűség szabják meg, hogy milyen munkatárgyakkal kell *szisztematikus*an és *milyenekkel alkalomszerűen* foglalkoznunk. Emlékeztett az *ügynevezett társadalmi programra*, mely a világháború előtt az összes páholyok munkarendjén hónapokon keresztül szerepelt és a megmunkálandó problémák

olyan nagy számához vezetett, hogy a szövetségtanács kényszerült azokat megosztani, végre is 12 olyan tárgyat jelölt meg *direktivaképen*, melyeknek egyikét, vagy másikat a □-oknak ajánlotta. Így mi a *nemzetiségi problémával* foglalkoztunk, mely kérdéssel nekünk is behatóan foglalkozni ajánlotta.

„Ezzel egyenértékű programpontként vetődik fel az egész közéletet megmételvező *korruptióelleni küzdelem* feladata is, ha nem akarjuk, hogy a mételey bennünket is inficiáljon és velünk együtt a szksséget is fertőibe temesse.“ . . . *Ez volt a mi szksi örökségünk.*

Vértés Adolf szellemét én nem idézem. Ha ezt akarnám megtenni, akkor ennek egy teljesen különálló, minden más munkatárgytól független *szüzi* munkát kellene szentelnem. Hivatva sem érzem magam, gyengének is tudom magamat ilyen munka elvégzésére. Csak nagyobb színészi tudással és képességgel szerettem volna az ő pátosz nélküli tiszta meggyőződésből fakadó és meggyőzést teremtő hangját utánozni ennél a programnál, mely nemcsak rám, de az egész □-ra úgy hatott, mint örökkön viruló, örökkön ifjui erőt emánáló komoly melódia, melyet előbb minden hangszer végigjátszott, végigváriált és amelyből végre hymnus-szerűen felcsendült a kozmikus világ minden parányának testvéri összetartozása, mint fenséges világharmónia.

Nem tartok szünetet, mint a zenekarok, ha egy symphoniának újabb tételét kívánják előadni. Csak bejelentem, hogy következik a második tétel,

allegro capriccioso.

Ez a tétel így hangzik:

1931 nyarán az ugynevezett fegyverkező államok különböző nagyobb városok, mint London, Spezia, Milano, Dünkrichen felett légi hadgyakorlatokat tartottak oly célból, hogy egyrésztől kipróbálják, miképen lehetséges egy várost robbanó, gyújtó és mérgező bombákkal leggyorsabban és legalaposabban feldulni, felperzselni és lakósaít megmérgezni, másoldalról pedig tapasztalatokat akartak gyűjteni, hogy miképen lehetséges városokat ilyen légi támadások ellen megvédelmezni.

Amig az első problémát, a rombolást, minden esetben — „fényesen“ — megoldották vélték a gyakorlatok által, addig a második probléma: a légi támadás elhárítása és a lakosságnak a légi támadások elleni védekezése ép oly negatív eredménnyel végződött, mint az előző években.

1931 augusztus 27-és 29 között Nancyban és Nancy felett is lefolyt egy ilyen légi hadgyakorlat, melynek lefolytatása közben a gyakorlat egyik fontos részét a *polgári lakosság együttműködése* képezte a katonai mozzanatokkal. A nancy-i polgárság e tekintetben a világháborúból kifolyólag *bizonyos tradíciókra* tekinthet vissza és ezért választotta a hadvezetőség ép Nancyt és tényleg a *polgárság kitűnő együttműködést is produkált a katonasággal.* A gyakorlat röviden a következőképen folyt le: A várostól 75 kilométernyire előretolt megfigyelők az éj homálya dacára gyorsan észlelték a Strassbourg és Metz irányából 10–10 percnyi időközökben lépcsőzetesen előretörő légi rajokat és észleleteiket nyomban közölték telefonon a Nancyban székelő központi védelmi parancsnoksággal. Nem telt bele 15 perc, mióta az első örs az első légi rajt meglátta, Nancy város összes vészjelzői, templomainak félrevert harangkongása és gyárainak szirénái megszólaltak. További 5 perc mulva kialudt a városban minden lámpa, még a vasuti állomás lángjai is és a város mély sötétségbe burkolva várta a támadást. Hat nagy fényező nagy különállóan, majd egyesített kévében világította meg az

aeroplánok raját és a védő-ágyuk megkezdték a tüzelést. Ennek dacára sikerült a támadás, mert a rajok a város felett átrepültek, atrappajaikat, álbombáikat ledobták és ekkor lépett akcióba a passzív védelem: A tüzoltóság képzelt tüzeket oltott, betegápolók kezeltek polgárokat, kiket a hadvezetőség, mint a légi támadás sérültjeit jelölt ki, a vörös kereszt, rendőrség, cserkészek, mind-mind mozgósítva voltak és ténykedtek. Szóval háboru volt békeidőben és a mint a vezérkar nyilvánossá tett jelentése ecsetelte, a lakosság kedves humorral vette ki mindebből az őt megillető részt.

Dumesnil légügyi miniszternek és Petain marsallnak, kik ezen gyakorlatot a közelből szemlélték, ez alkalommal egy elködösítő készüléket mutattak be, mellyel a Nancy mellett fekvő Pompey nevű ipartelep vaskohóit 20 perc alatt sűrű ködbe burkolták. E gyakorlat veszélytelensége felől a *Humanité* című lap oly megjegyzéssel számol be, hogy 14 vaskohóbeli munkást a felvett gázalarc dacára súlyos mérgezési tünetekkel a kórházba szállítottak.

A gyakorlat végén a parancsnokló tábornok napiparancsában katonáknak és polgároknak egyaránt megelégedését fejezte ki. Ilyen dicséret bizonyára büszkeséggel töltötte el a nancy-i polgárok hazafias keblét és mint akik dolgukat kiválóan végezték, az éjjeli gyakorlatok után álomra hajtották fejüket, boldog és nyugodt lélegzéssel jelezve, hogy ilyen gyakorlatok és ilyen magatartás után a legcsunyább jövő elé is félelem nélkül tekinthetnek.

Mikép festett volna azonban a helyzet, ha mindez nem hadijáték, hanem véres valóság lett volna?

Tételezzük fel — minden allegro capriccioso-ban is van egy-egy drámai alászínezés — tehát itt is feltételezhetjük, hogy háboru van és az ellenséges légi raj, mondjuk 100 aeroplán azon parancsot kapta, hogy Nancy felperzselendő. Rövid és velős parancs alapján felperzselendő. Ez gyújtó-bombákkal történik, melyek csak egy kilogramm sutyosak, Termittel vannak töltve és ha ez meggyul, akkor 3000 fok hőséget fejleszt és vízzel nem oltható. Ezen játékszerből — hiszen összesen csak 1 kilóról van szó, — minden légi jármű 500 darabot visz magával, tehát a raj összesen 50.000. bombát. Ez a rajocska valószínűleg először a vízvezeték, a gáz, villamos központokat és a vasúti állomást fogja robbantani. Közben két 500 kilogrammos brizánc bomba egy egész háztömeg összeomlását idézi elő. Azután a raj egy kis kör és sétarepülést végez a város felett és a kis 1 kilos Termittombákat mint konfettit dobálja le. Még ha e bombák egy tekintélyes része hatás nélkül is zuhan le, abszolút biztonsággal állítható, hogy 50.000. ledobott bomba többszáz helyen idéz tüzet elő, melylyel szemben a tüzoltóság tehetetlen, ugy hogy a városból egyetlen lángtenger válik. Végre pedig egy új légi raj a gázbomba-támadásnak jótékony hatásával boldogítja a netalán még életben maradt pánikszerűen menekülő lakosságot.

Komoly esetben ilyen képet mutat egy légi támadás.

Mit használnak a passzív légi védelem intézkedései ilyen katasztrófák ellen, mint amilyenek a jövő háborujában városok és emberek felett meg fognak jelenni? Mit használnak a gázalarcok? Bár lehet ezeket tüzoltóságnál, egészségügyi járőröknél és betegápolóknál, rendőrségnél alkalmazni és felilleszteni, de a nagyközönségnél értéknélküli terhes vackot képeznek az alarcok. Mit használnak a bombabiztos alépítmények, a kávérnák? Nem mások ezek, mint tömegsirok, melyben a halálfélelemben odasereglettek, mérges gázoktól csunyán elpusztulnak. Mit érnek a ködösítések, melyeket egyetlen széláramlat foszlányokká tép? Mindeme intéz-

kedések egy ismert német harci repülőtiszt véleménye szerint époly céltalanok és ostobák, mintha a tűz tovaterjedését egy magas deszkakerítéssel akarnánk megakadályozni.

Az elmondott eshetőségek felől azonban a polgárságnak nem számol be napilap, nem számolnak be népmeeingek szónokai, képviselő és szenátor jelöltek, akik megszavazzák az adókat, melvekből a Termit és Brizánc bombák készülnek! Ellenkezőleg! A háboru igazi képét ködösítik el! A gázálarccal az embereket biztonsági érzetbe bódítják, a lakosságot az ilzeñ gyakorlatokon való részvétel által szoktatni akarják az uj fajta hadviseléshez és az emberiséget nevelni akarják az ilyen fajta háboruhoz való alkalmazkodásra.

Nissel francia generális könyvet írt: Préparons la défense aeriene — Készítsük elő a légi védelmet címmel, melyben az is áll: „A mai népeknek készenlétben kell lenni, hogy légi támadásokat férfias megadással viseljék el. Egy légi háboru győzelmű kilátásához nem elegendő, ha egy nép lehetőleg erős flotta felett rendelkezik. A népnek — (nem tudom kedvemem elnyomni, hogy azt ne mondjam — az Istenadta népnek) a legnagyobb sztoikus nyugalmat kell kimutatni, hogy a romboló hatásu megpróbáltatásoknak ellenállhasson. Az ilyen népnevelést a mai pillanatok szükségessége szabja meg!” Igy ír a generális.

Szks lelkiüetemre mázsás sulyokat tesztek, hogy az fel ne zuduljon, ki ne robbanjon ily írások, ily appellek olvasására és hallatára, de a mázsás sulyok dacára nem tudom elnyomni azt a roppant gyenge kritikámat, hogy bár megértem a generális szellemét de megbocsátani nem tudnék neki soha!

A mai pillanatok szükségessége nem a népnevelés amaz irányát szabja meg, hogy a nép minden emberi méltóságát sutba dobva megmérgeztesse, elpusztiitassa magát, mint ahogy patkányokat mérgeznek meg, hanem azt írja elő, hogy a népeket felrázzuk, hogy ne tőrjék tovább a fegyverkezésnek és egy uj világháboru való előkészületnek lehetetlen örületét — és ez fontosabb és sürgösebb kérdés, mint a sok, gyakran önző céloktól is vezérelt nemzetiségi, faji és vallási kérdések felgöngyölítése — és minden józanul gondolkodó polgárnak oda kellene hatni, hogy a népképviselő és a nyilvános közvélemény a kormányokra a lépészetes vagy teljes hadi leépítés nyomását és kényszerét gyakorolja. Ehhez egy nagyszabásu ofenziva szükséges, a felvilágosítás offenzívája, mely a modern technikai és kémiai háboru igazi fotográfiáját mutatja be. Vajon ki vállalja magára ezt a munkát? Az önzetlen, a független sajtó, amely alig van meg ebben a formában? Amely felvilágosít bár, de sohasem ingyen, sohasem önzetlenül? Vagy a templomi szószék, mely hivatva van a festvéri szeretet zsenge gyökerét az emberi szivekbe, mint a békülékeny szellemek sovány talajába elültetni? Vagy mi, volnánk erre képesek? Pedig a háboru ellen kifejtett ilyen munka volna az egyetlen hatékony védelem a légi támadások, de meg az emberi méltóság megalázása ellen is.

Befejeztem a symphoniának második részét, az allegro capricciosot. De ezt sem akarnám válaszra váró kérdéssel befejezni és mert a zenei műveknél is a symphoniáknak ez a része is egy, vagy több megnyugtató akkorddal végződik, én is azon megnyugtató akkorddal végzem munkám második részét, hogy ezen rész értelmi szerzője egy másik generális, Berthold von Däumling és amig vannak magasrangu tiszttek, kiknek — bár életelemük a háboru — a háboruról mégis elítélő, sőt megvető nézetük van és van bátorságuk ilyen véleményüket nyíltan hangszoztatni, addig mi sem adhatjuk fel és nem szabad feladnunk azt a reményt,

hogy jelentéktelen erőink dacára a szövetséget is csábítva hívja a szerep, hogy, ahol csak teheti, megmutassa azoknak, kik nem tudnák, a háboru igazi képét, az ember megaláztatását és állattá való elaljasítási szándékát.

A symphonia harmadik részének neve

marcia funebre — inno

magyarul gyászinduló és himnusz.

Párizsban perog a dob. Rataplan! rataplan! Halálos ítéletet olvasnak fel és azt kíséri a dobpergés, a népek, az államok fegyverkezését akarják halálra ítélni. Nem áll karréban a katonaság és nem áll a karré közepén az elítélt, oldalán a pappal, pap kezében feszülettel. Nyilvános a főtárgyalás, nyilvános a meeting a Trocadero-ban, 5000 ember hallgatja a nemzetközi leszerelési konferencia üléseinek határozatait és véghatározatát, melyeket egy pár bátor, független ember hangoztat élükön Herriot-val. Lekiabálják. Verekedést kezdeményeznek. Valóságos közelharcot viv két ellenkező érzületből szaturált tábor, melynek támadó fele, a félrevezetett fél és a tömegnek e támadó fele odakiáltja Németország jelenlevő képviselője felé, hogy a boche menjen vissza hazájába ahonnan jött: a Berlin! A rend helyreállítására a rendőrség későn lép közbe és az elnöklő Jouvenelt és Herriot-t alig képes a bántalmazásoktól megvédelmezni. A fegyverkezés elleni meetingen a fegyverkezés *melletti* demonstrációkból a nép minden rétege kivette a részét, generálisok, a társadalom ismert társaságbeli urai és hölgyei, tehát nem csöcselék, azonkívül munkások és fiatalok. A tüntetést és az ezzel kapcsolatos kihágásokat a francia frontarcosok egyesülete kezdeményezte, irányította és vitette véghez.

Ez a kis apróság nem más, mint egy ujsághír és nem jelent kevesebbet és nem jelent többet, csak annyit, hogyha 10 jobb érzésű ember összefog, hogy elvessen egy kis magot, a hadseregek leszerelésének magját, mely talán-talán gyökér fog és a szántó-vetőnek talán-talán megmutatja majdan bimboját, virágját — hol van még a virág attól, hogy gyümölcs, érett gyümölcs legyen belőle? — akkor a 10 jó emberrel szemben akad, nem 100, hanem 1000, hanem 10.000 és 100.000 aki azt ordítja, hagyjatok meg bennünket a mi hyperállatiasságunkban, mert mi a Circe állatai vagyunk és azok akarunk maradni! Egyetlen emlős sem pusztítja a saját fajtáját csak a disznó és az ember, ezek felfalják a saját fajtájukat is.

Hát szabad akkor a 10 jó érzésűnek kiadni a kormánykereket a kezéből?

De van a gyászindulónak még egy második témája is, és ezt úgy hívják, hogy Monroe doktrína. Ez már politika, de eseményeinek lepergési helye földrajzilag olyan messze esik fölünk, hogy ránk nevezé jelentőséggel nem bír, tehát ránk nézve nem is politika már. Eddig egy Monroe doktrínát ismertünk melynek magva, hogy Amerika az amerikaiaké. Azután Genfben összeültek a népek szövetségének kiküldöttei és elismerték a második Monroe-doktrínát, a brit birodalom népeinek önrendelkezési jogát. Mert az angolok azt mondták: Te, genfi népszövetség ne törődj te semmit Szudánnal és Indiával, mert mi összehívjuk majd a mi jó embereinket, összeülünk majd a mi szudáni és indiai barátainkkal és megadunk nekik *mindent*, amit csak kívánnak. Hogy nekik nem szabad majd többet kívánni, mint amennyit mi megszabunk, ez a csekélység igazán nem tartozik rátok, ti kedves genfiak. S az angol hypokritizmusnak — *sit venia verbo* — a genfi népszövetség bedült és elismerte, hogy a brit imperium határtalan szabadságain *belül* minden nép és minden törzs rendelkezhetik a sorsa felett. Választ-hatja a bőrönnek azon celláját, melynek faláról a legkevesebb víz csepeg.

Ennek a második Monroe doktrínának kihatását ismerjük már a round table konferenciáról, hol az exofikus maharadzsaikon kívül láttuk Gandit, minden komoly és reklam pikáns helyzetben, amint megérkezett a hajóval, amint kiszállott a hajóból és vonatra ült, amint imádkozott, amint fát ültetett, amint kecsketejeet ivott, de láttuk őt felkelni a kerek asztaltól, mintha soha ott sem lett volna. Sőt megértük azt is, hogy a második ugynevezett brit Monroe doktrínának született egy kis vad testvéreje, a keletázsiai Monroe doktrína! A születés akkor történt, mikor Nipon gyermeke, a Genfben minden rangu és rendű kötelezvényt aláíró Japán, ázsiai hamisítatlan hamissággal és az őse emberiség szimplicitásával odakiabálja a népszövetség ülésén a föld összes államainak képviselői felé: *Mandzsuriától vegyétek el a praciitokat!*

És a népszövetség, mely a latinamerikai államok tiltakozásának dacára elismerte az amerikai Monroe doktrínát, India tiltakozása dacára elismerte a brit Monroe doktrínát, Kína tiltakozása dacára kénytelen konzekvensen elismerni a Japán által felállított keletázsiai Monroe doktrínát és azon kiujult háboruskodásban, melynek végcélja a kiválóan termékeny és dazdag Mandzsuriának birtokba vétele volt, a három ellenfél, Oroszország, Kína és Japán között a háborút — a népszövetség veszítette el. A népszövetség rövidlátó fezőrjei és barátai megkísérelték, hogy ezt a kudarcot Europa a népszövetség vívmányának és győzelmének tekintse és ismerje el. Míg Japán a hadseregére apellált, addig Kína a népszövetséghez fordult segítségért. A népszövetség megkísérelte az Amerikai Egyesült Államok közbenjárásával Japánt megfélemlíteni és visszavonulásra bírni, de ez a kísérlet balul ütött ki, bekövetkezett a mukdeni csata, melyet a népszövetség veszített el. A szövetség rövidlátó barátai el akarták Európával hitetni, hogy Genf akadályozta meg a háboru teljes erővel és vadsággal való kitörését Keletáziában valójában pedig nem is volt meg a háboru kitörésének veszedelme, mert Japán nem kívánhatott pusztítást egy oly országterületen, melybe milliárdokat ölt bele, Kína pedig képtelen volt háborút viselni, mert hiányos hozzá az előkészülete és az ereje.

Ezt a két népet amugy is össze fogja hozni a számtalan közös alap, ha Amerika nem ékeli közbe önmagát anélkül, hogy ehhez a kis frigyhez Európa és Amerika házassági tanuképen odaálljanak. A népszövetség pedig félreismerte hatalmának határát, mikor Japánt megfélemlítette és Kínát erkölcsileg támogatta, mert Genf sem gazdasági, sem katonai szankciók felett nem rendelkezett, melyekkel talán megtörhette volna Janán expanziós politikáját.

A genfi népszövetség mind az 5 világrészre kiterjedő *képzelt* hatalmának temetésére zúgnak a harangok. De csak képzelt hatalmat temetnek el, nem a szövetséget és talán ennél erősebb lesz a genfi szövetsége a csakis *európai* népeknek, mint páneurópai szövetség vagy hasonló confederáció és a harangok mai gyászt hirdető bugásából az élöket hívó csilingelő harangjáték-muzsikája válik. A mi utódaink pedig nem a komor gyász ábrázatával, hanem a megemlékezés kedves derűjével lengetik majd talán kalapjaikat és hajták talán meg zászlóikat a mi, — egy rossz korban élő kömivesek — emlékünkhöz, akik még a leggyászosabb időkben is próféciai képességgel akarják látni a jövő örök békét és az emberi boldogságot és akiknek egyik szerény csatlósa minden gyász dacára bizik a népek békés jövőjében és isteni örömeiket árasztó jövő békéjében, majd ha bekövetkezik a mi örök kel-be költözött Vértés tv.: urnak gyönyörű álma és meglesz a „testvériség társadalma“!

A symbolumok

(Mutatvány a Lenhoff—Posner Internat. Freimaurer Lexikonból.
Posner f. ör. kel. be költözése alkalmából.)

Szellemi életünk át meg át van hatva symbolumokkal, amiről legtöbbször magunk sem tudunk. Ez okozza, hogy a páholyban megnyilvánuló symbolumok az inasra az első időben különös, sőt olykor ellenszenves hatással vannak. A mindennapi élet számtalan symbolikus jelensége észrevétlenül maradnak. A tudatos utalás egy symbolikus rendszerre, mely eszközeiben nem új, szellemi tartalmában nem teremtő, az inast meghökkenti. Ha hozzávesszük, hogy józan világ csak józanul kifejezett gondolatokat szeret és minden, ami burkolt, ellenszenves előtte és hogy a gondolatoknak symbolikus módon való közlésével szemben a különböző felfogások különbözően viselkednek, érthetővé lesz előttünk, hogy maga a szövetség is a symbolumnak értelmezésében két véglet között mozog a tulértékelés és a teljes elutasításában.

Freytag Gusztáv a symbolumokat olyan eszközöknek tekinti, melyek a szellemi dolgokat érzékeinkkel észrevehetővé teszik és a reális életet jelentőséges képességbe változtatják. A fogalomnak eme kimerítettnek mondható magyarázatában a symbolumoknak mindkét lényege foglaltatik. A symbolum elvont tartalmaknak általánosan érthető tartalmat adhat. Viszont tárgyakat szellemivé emelhet. A művészet például symbolizálja a hitet, szeretetet és reményt a kereszt sziv és horogny jelképével. Viszont az állami közösséget egy sajátosan festett szövevel (zászló) symbolizáljuk, amellyel szemben symbolikus tisztelettel viseltetünk. Fel emeljük a kezünket esküre anélkül, hogy tudatában lennénk annak, miszerint symbolyce az ég bosszuálló hatalmasságát hívjuk fel az esetre, ha esküszegést követnénk el. *Max Schlesinger* a mélyen szántó „Geschichte des Symbole“ szerzője a symbolizmus örök szükségességét a következőképen fejezi ki: „A történelem tanítása szerint voltak idők, melyekben a symbolumnak szüksége kisebb, vagy nagyobb volt; vesztett hatalmából és a jelenkor a mi kulturánkban mindent leromból, amihez hozzáér az ember és ha megtartásuk megfelelőbb volna. De maradtak még ép gyökerek is, sőt a mindennapi élet új symbolumokkal is tarkul, a nép, mely királyi koronákat tipor le, új zászlókat is tűz ki. De föltéve, hogy a felvilágosodott elme minden symbolumot ki fog zárni — annál inkább menekül az emberi kedély elérhetetlen magasságokig és gyönyörködik olyan boldogságokban, minőket a valóság és a tudomány nem nyujthat neki. És ha az egyik jelenség az ideálok világából a mélységbe vezet, akkor a másik, külső, kézzel fogható, a leg egyszerűbb viszonyokra támaszkodó, valamint a minden emberi lélekben szunynyadó érzésekre vonatkozó, a föld fölötti tökéletesség birodalmába emel — és ez a symbolum.“

Minden symbolumnak legszembeötlőbb jelensége a szemléletesség. Amikor elvont dolgokat tárgyakra vezet át, megvilágosítja őket. El is takarhat bizonyos dolgokat oly értelemben, hogy jelentősége csak a beavatottaknak érthető, míg a be nem avatottak előtt a symbolum tartalma ismeretlen lesz. Egész gondolatokat, különben el nem érhető képes rövidsége fog össze. Megerősíti a benyomást és az észrevevést. Emeli az egységesség érzetét. Hidakat ver korok és emberek között. *Friedrich Albert Lange* szerint: „Kiegészíti a valóságot, amit az ember nem nélkülözhet“.

A szkség mai symbolumai önkényesen lettek megállapítva. Számuk a kü- lömböző rendszereknek megfelelően igen nagy. A magas fokokétól eltekintve, me- lyek a Jánosrendü kőművesség előtt ismeretlenek, a két fokok rendszerében is igen nagy különbségek vannak. Egyes symbolumok az idők folytán teljesen fe- ledésbe mentek és olykor történelmi kutatások alkalmával újból felszínre kerülnek. Viszont egy-egy rituále elkészítésénél a régi fürzshöz újakat ragasztanak. Érintet- len maradt azonban az alap: a Salamon temploma, mely körül csoportosulnak az érzékeltető képek.

A bibliai hasonlatok, a héber szavak és formulák nagy száma, mely min- den rituáléban meg van, elárulja a papi befolyást a műhelyszokásokra. A papok, akik nagyobb ünnepeken, vagy a céhgyülekezetekben a vallás tanait prédikálták, valószínűleg előszeretettel vették témáikat a bibliának a kőfaragók és kőművesekre vonatkozó helyeiből. A műhelynek, Salamon templomának építése és Ezekiel lá- tomása képezik alapját a még ma is divó műhelysymbolikának.

A német dómokban még ma is láthatók az oszlopok, melyek bibliai neve- ket viselnek. Ezekhez kapcsolódik az a kőművesi szymbolika, melyet az inas az avatásnál ismer meg. Az építőmester neve a rituáléban is előfordul. Héber sza- vak az egyes páholyok pecsétein (pl. a Grossloge von Hamburg)-én, arra az időre utalnak, amikor a kőművesek és kőfaragók a symbolumokban a salomoni meste- rek utódainak tekintették magukat. Vitatárgyát képezheti a történelmi összefüggése a mai szakadkőművességnek a középkori kőműves szervezetekkel, de a szellemi remniszcencia és a régi szymbolika átvétele kétségtelen.

Miután levedlett az a ballaszt, melyet a szellemi eltévelyedés egy ideig rá- rakott, megmaradt az a szymbolika, mely könnyen felfoghatóságával a megértést mindenkinek megkönnyíti. Amennyiben az építés gondolata az anyagot, szerszá- mokat és a működő erőket is meghatározza, világos és meggyőző egyértelműségi symbolikus felépítményt kapunk. Egy symbolumra való utalás egész sorát a gon- dolatok láncolatának nyitja meg, melyek ugyanegy értelemben folynak le. Az a számtalan magyarázata a symbolumoknak, mely a páholy munka eredményeként szóban és írásban felhalmozó, csak egy örök témának különböző variációja. Szónoki feldiszitással, a symbolumgondolatnak új képekkel való megvilágításával más és más színű köntösbe öltöztethető, de maga a symbolum nem másul meg. A szks munka az egyesnek kisszerű munkája saját magán (a durva kő megmunká- lása), de egyúttal csoport munka is Salamon templomának felépítésére. Az egy- szerű utalás a durva köre elegendő, hogy mindenkit figyelmeztessen saját maga, felebarátai és a szövetség iránti kötelességeire. A lánc symboluma, mely nemcsak kéz, hanem symbolikus cselekedet is lehet, egyenlő tagok összetartozandóságának képzete mellett jelzi ugyanazon zavartalan vérkeringésben egy magasabb szellemi fluidum áramlását a lánc keringésében. A felhívás a láncfűzésére feltételezi nem- csak a szövetség tagjainak jelenlétét, hanem egyúttal a lánc tagjainak zavartalan harmóniáját.

A szkség symbolumai lényegükben szavak, képek és cselekedetek. A fő- symbolumok képekben rendszeren a páholy közepében elhelyezett szőnyegen (tapis) vannak ábrázolva. Ez a materiális symbolumokat helyettesíti, melyek némely rend- szerekben valóságban díszítik a műhelyt. Egészen eredeti alakjában a symbolumok krétával lettek az épen munkára felhasznált helyiség padlójára rajzolva. Ezért tar- tozott seprő és vizesveder is a páholy leltárához, hogy meglepetés esetén azonnal eltörölhető legyen a padlóról. Később, mikor stabil helyiségük lett, kezdték a sző- nyeget használni.

A nagy nyilvánosság előtt is ismeretes szks symbolumok: a körző és szög-
mérő igen tekintélyes multtal bírnak, aminek jelentőségét Ludwig Keller olyan
meggyőzően bizonyította be. E keresztbe rakott szerszámok nemcsak a régi kőfa-
ragok jelei, hanem a legrégebb mysteriumokban is igen elterjedtek voltak. Amire
vall Dürer „Melancholia“ képe is, anélkül, hogy ma is tudnók, mire céloz ezzel.

A szkség a számok symbolikájával is dolgozik, amiként a régi férfiszö-
vetségekben általában divott, anélkül, hogy megfelelő magyarázatunk volna tulaj-
donképeni jelentőségére.

A symbolikus cselekmények az ismertető jelekre és bizonyos formákra vo-
natkoznak, amelyekben a munkák és főképpen a felavatások lefolynak. E cselek-
ményeknek gondolatmenete mindig ugyanaz, akár primitív közösségek inaugurálásáról,
vagy pedig egy szellemi közösségbe felvételtől van szó. Amennyiben ez a felvétel
az új szövetségbe egy magasabb állapotba átmenetnek tekintetik, ez főbnyire
megfisztulási (vándorlás tüzön, vizen át a „Varázsfuvalóban) processus, vagy újra
ébredés alakjában történik. Ritkán hiányzik az utalás arra, hogy a profán ember
vakon tapogatozik az életben és csak a fölavatás által lesz látóvá. E ceremóniák
hasonszerűsége gyakran vezet arra tévhitre, mintha az egyes ilyen kultuszok között
főrsökös összefüggés léteznék. Az alaki hasonlatosság azonban még nem jelent szer-
ves összetartozást. A számok symbolikája dacára a mai szkségnek épugy semmi köze
a Pythagorusokhoz, sem az Essaenusokhoz, ámbár a hasonlatosság szembeűnő.

A symbolumok a belső szervezetség eszközeként hatnak a szövetségben.
Más helyen utalás történik arra, hogy a szövetség nem egységes testülettől veze-
tett világszövetség. Ennek dacára szellemi összetartozás létezik. Ennek hidja a
közös építő-symbolika. A temploméűítés symboluma egységes az összes szksnél,
bármennyire különböznek is egyes szks csoportok munka módja és rítusa.

A symbolumok megkönnyítik a páholyok szellemi munkáját a szemléltető-
séggel és képesítik a kevésbé magas fokon állókat olyan világok megértésére,
melyek különben rejtve maradtak volna előttünk. Szellemi fejlettségi fokokat egyen-
litenek ki és a gondolkodás egyöntetűségűnek atmoszféráját teremtik meg, amire
egy olyan széles alapokon nyugvó szövetségnek, mint a szkség, feltétlen szükség
van. Tisztán ésszerűségi szempontból nézve a symbolum nélkülözhetetlen eszköz
a célhoz. Egy, milliókat, legalább névben és célokban magákan foglaló szövetség
ezt azt eszközt nem nélkülözheti. Már ebből az ésszerűségi okból is a symbolu-
mok ellen a szks irodalomban időnként megjelenő támadások nem helytállóak. A
mi közös birtoka az egész szkségnek az megtartandó, különben hiábavaló volt
két évszázad munkája,

Hogy az egyének fisztán érzésileg miként kapcsolódnak be a rituale sym-
bolumába, azt csak sejtteni lehet. Hogy a hatás mélységes, bizonyítja a gyakori ősz-
szetvésvetése a páholy munkának vallásos istentiszteletekkel. A könnyen reagáló
kedélyeket a páholy munka ünnepélyessége, az elmondott, esetleg elénekelt szavak,
azt ezt kísérő zene ilyen tévedésbe ejtheti. Még ha a „Régi kötelességek“ a val-
lásra vonatkozó rendelkezését figyelembe vesszük és a páholy munka nem vallási,
hanem kulturális cselekmény. Mert a humanitás templomának symboluma nem a
jobb tulvilági életre utal, hanem az emberektől lakott földön követeli a munkát az
emberiségért. A symbolumok értéke a szksnek nem abban áll, hogy új bölcsessé-
geket tárna fel. A mai szksnek a symbolumok értelme abban van, hogy őszönöz
arra az erkölcsi cselekedetekre, melyek tulajdonképen évezredek óta az emberek
alapját képezik. Hogy a világot mennyi választja el az erkölcsi törvényektől, arról
tanúságot tesz minden nap. A szksnek azonban nemcsak az erkölcsi törvényeket
felismerni kötelessége, de azoknak gyakorlása is.

A Romániai Nemzeti Nagypáholy jogszerűnti, választott és kinevezett tagjai.

Főtisztikar :

Nagymester	Bibescu herceg
H. Nagym.	Servatius, a János-ritus elnöke
H. „	Sadoveanu, a Skót-ritus elnöke
Főfelügyelő	Molnár László
„	Negru
Főszónok	Peter Iulian
Főkincstáros	Grigoriu
Főalmazásnás	Rhein Ottó
Fővizsgáló	Lupaşcu
Főszertartásm.	Heiz Ernst
Főtemplómér	Rusu Silviu
Főtítkár	Mavrocordatu N.

Hivatalból :

Fővédnök	Argetoianu
A skót ritus fejc;	Pangal Ioan
Tiszt. Nagym.	Arbure

A Skót ritus részéről hivatalból :

Alelnök	Gheorghade
	Pleniceanu
Főtítkár	Parteni
Főszónok	Andrescu
Főkincstáros	Janovici

A János ritus részéről hivatalból :

Alelnök	dr. Szöllösi Zs.
	dr. Rosenthal M.
	dr. Hozan I.
Főtítkár	Schenk Gy.
Főszónok	dr. Fekete A.
Főkincstáros	Deutsch A.

Szövetségtanács :

Választottak ; dr. Gábor Liviu (Pax), dr. Nussbächer Carl (Zu den drei Säulen), Dr. Janovics Jenő (Unio), Dr. Meer Samu (Bihar), Suciú V. (Concordia), dr. Lakatos Sándor (Bethlen G.), Lusztig M. (Aurora), Stoichiţa Oct. (Traian), Blankenberg Nándor [Unio], dr. Ambrus Béla [Pax].

Kinevezettek; Kroner Ernest, Jarosiewicz, Böhm.

Skótok :

Jonescu, Radulescu, Graff, Cornea, Nişa, Sergiu, Ureche, Dianu, Cioc, Heroveanu, Pavlov, Bellu, Peret, Moldoveanu, Jonescu.

UJ KÖNYVEK

Kaptuk a következő előfizetési felhívást :

Rövidesen megjelenik dr. Kurt Reichel (az „Osztrák Szabaddkőművesség“ című nemrégben megjelent kiváló munka szerzőjének) kiadásában: „Dass Blaubuch der Weltfreimaurerei 1933. felvilágosító írás a világszövetség munkájáról az elmúlt évben. Egy új aktuális és jelentős vállalkozás, mely egyformán fordul a szabadkőművesekhez, munka profánokhoz. Safturn=kiadás Wien. Ára vászonkötésben S 7, füzve S 5. Előfizetéseket lapunk készséggel közvetít.

BELFÖLDI SZABADKŐMŰVESSÉG

A Romániai Nemzeti Nagypáholy Szövetségtanácsa 1932. december 15-iki ülése. Az ülést Sadoveanu Mihail tv. a skót □□ szövetségének elnöke nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölve az egybegyűlték élénk tetszésnyilvánítása közepett Bibescu herceg nagymester tv.-t, aki az üdvözlést megköszönvén, letette az esküt, mint ujonnan megválasztott nagymester. Biztosította a Szövetségtanácsot és a Nagypáholy kötelekébe tartozó összes tv.-et, hogy méltányolja a belé helyezett bizalom értékét és hogy mindent el fog követni a Nagypáholyban tömörült kőművesség eszméinek megvalósítása érdekében.

Molnár László első főfelügyelő tv., a betegsége miatt távollevő Servatius tv., a Jánosrendi □□ Szövetsége elnöke és az összes János-ritusu tv. nevében üdvözölte Bibescu nagymester tv.-t, aki az üdvözlét megköszönvén, felkérte Molnár tv.-t, hogy tolmácsolja Servatius tv.-nek az ő és az egész Szövetségtanács jókívánatait egészségének mielőbbi teljes helyreállítására.

Mavrocordatu főtitkár tv. felolvasta ezután a Romániai Nemzeti Nagypáholy 1932. évi december hó 3-án tartott konventjének jegyzőkönyvét, melyet a Szö-

vetségtanács tudomásul vett. Bemutatta azután a Nagypáholy és Szövetség tanácsjog szerinti és választott tagjainak névjegyzékét.

Bibescu nagymester tv. ezekután a következő tv.-et nevezte ki a Szövetség tanács tagjaiul: Bellu, Erast Peretz, Moldoveanu Jonescu, Enst Kroner, Jarsosiewicz Edmund és Böhm tv.-et (a 3 utolsó jánosrendi).

Mavrocordato főtitkár tv. indítványára a Szövetség tanács elhatározta, hogy az új alkotmány szövegét kinyomatja és a ritu sok szövetségei után a □□-hoz eljuttatja.

Több folyó ügy elintézése után Bibescu Nagymester tv. megállapította, hogy az új Alkotmány életbeléptével a R. N. N. P. új korszaka kezdődik és meleg szavakkal fokozottabb munkára buzdítva a tv.-et a Szövetség tanács alakuló ülését berekesztette.

.....

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

BCU Cluj Ausztria

„Reménynap“. A nemzeti szocialista „Deutsch-Osterreichische Tageszeitung“ írja: A békeszervezetek keretében rendezett „reménynap“ alkalmából néhány száz német, francia, angol, osztrák és amerikai gyermek jelent meg Cocherellben Briand sírjánál s ezek mindegyike egy szál virágot vitt a sírra, e szavak kíséretében: A világ békéjéért. Érdekes volna megtudni, honnan indult ki a gyermekeknek e szabadkőműves célokat szolgáló *visszatartó kihasználása*. A jelentés nem szól erről, de mi meg fogjuk tudni.

A fiatalok békemanifesztációja tehát a nagy békebarát Briand sírjánál „visszatartó kihasználás“ a szkség érdekében. Ez a szellemi eltévelyedés önmagát kommentálja.

Törökország.

Az A. M. I. Sztambulban megtartott konventje alkalmából a lapok több cikk-

ben foglalkoznak a török és internacionális szkséggel. E cikkek mindegyike tárgyilagosan és jóindulattal ír a szkséggel s az olvasókra nagy hatást tett. Egyik török lap a külföldi delegátusok arcképét is közli szks jelvényekkel.

Németország

Német pp. egymás közt. Egyik magyar deburgi (német-keresztényrendi) páholy májusban tartott felvilágosítói estjén, melyen számosan voltak hivatalosak. Lentze Főm. a következőket mondta: „Honnan ez az igazságtalan meg és elítélése pp-ainknak? Ez főleg arra vezethető vissza, hogy ellenfeleink mindent, ami páholy, egy kalap alá foglalnak. Nem tudják megkülönböztetni, hogy Németországban élesen elhatárolt szkség működik: egyik oldalon a német-keresztény, ellentétes oldalon a humanitárius pp. A kettő úgy viszonylik egymáshoz, mint a politikai életben a jobb és balpártiak, mint a nemzeti pártok és a nemzetköziek. — Ezekre a szavakra a „Mitteilungen Der Grossloge Zur Sonne“ Beyreuth kel. én megjegyzi, hogy az óporosz, tehát „nemzeti“ nagypáholyok között a legerősebben jobbra álló Grosse Landesloge der Freimaurer in Deutschland mindennek dacára összeköttetéseket tart fenn Dániával, Svédországgal, Hollandiával, Norvégiával és New-Yorkkal, de ezeket a nemzetközi érintkezéseket szerényen elhallgatja. A többieket azonban, a humanitáriusokat, ha ugyanezt teszik, úgy állítja a profánok elé, hogy ezek „ezért“ internacionalisták. A kísérlet kivülálló véleményének egyoldalú befolyásolására megegyezik az „Untersehen“ 6-ik évi októberi számával, melyben az áll, hogy a newyorki nagypáholy külföldi németekből áll, holott a németek annak legfeljebb öt százalékát teszik ki. Miért? Ez a beavatott számára éppoly világos, mint az, hogy miért vette fel a kapcsolatot a porosz G. L. Loge a háboru után rövidesen New-Yorkkal, a volt ellenséges állam nagypáholyával. Ez az eljárás nála „nemzeti“. De ha mások csinálják, akkor ők lehetőleg elhúzódnak azoktól.

